

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 5-Ի N 665-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ
ՄԵՋ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ
ՆԱԽԱԳԻԾ**

ՆԱԽԱԳԻԾ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

_____ 2022 թվականի N -Ն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ
5-Ի N 665-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ**

Համաձայն «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 34-րդ հոդվածի և «Պետական կենսաթոշակների մասին» օրենքի 32-րդ հոդվածի 6-րդ, 33-րդ հոդվածի 9-րդ, 9.1-ին, 35-րդ հոդվածի 15-րդ մասերի և 2019 թվականի դեկտեմբերի 20-ի «Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների աշխատողների կենսաթոշակային ապահովության մասին» համաձայնագրի՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը **որոշում է.**

1. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի մայիսի 5-ի «Պետական կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի կիրարկումն ապահովելու մասին» N 665-Ն որոշման [այսուհետ՝ Որոշում]
 2. 1-ին կետի 3-րդ ենթակետում «ինչպես նաև» բառերը փոխարինել «2023 թվականի հունվարի 1-ից՝ հարկադիր կատարողների զինվորական կենսաթոշակները և» բառերով.
- 2-րդ կետը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 17-րդ ենթակետով.

«17 [2019 թվականի դեկտեմբերի 20-ի «Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների աշխատողների կենսաթոշակային ապահովության մասին» համաձայնագրին համապատասխան՝ կենսաթոշակ նշանակելու համար դիմելու, կենսաթոշակ նշանակելու (վերահաշվարկելու), կենսաթոշակի տեսակը փոխելու, կենսաթոշակը վճարելու և կենսաթոշակի գործ (փաստաթղթեր) վարելու կարգը, աշխատանքային կենսաթոշակի իրավունք տվող ստաժը հաշվարկելու կանոնները, կենսաթոշակի վճարման առանձնահատկությունները՝ համաձայն N 17 հավելվածի:»

- լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 2.2-րդ կետով.

«2.2. Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարին՝ 2023 թվականի հունվարի 1-ից հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության միասնական սոցիալական ծառայությանը փոխանցել Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության համակարգի կենսաթոշակառուների կենսաթոշակի գործերը:»:

3. Որոշման N 1 հավելվածում՝

- 5-րդ կետում «(առանց ենթակա կազմակերպությունների)» բառերը փոխարինել «, դրանց ենթակա դպրոցներում, գրադարաններում, բնակչահագործման (բնակարանային շահագործման) գրասենյակներում (տեղամասերում, տնտեսություններում)» բառերով.
- լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 14.6-րդ կետ.
- «01.01.1992 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2004 թվականի հունվարի 1-ն ընկած ժամանակահատվածի համար սոցիալական վճարներ կատարելը կամ աշխատավարձ ստանալը հաստատող փաստաթուղթ չի պահանջվում, եթե անձը աշխատել է (գբաղեցրել է պաշտոն) քաղաքացիական ավիացիայի գործարաններում և կազմակերպություններում, ՀՀ կառավարության 2011 թվականի մայիսի 5-ի N 665-Ն որոշման NN 6, 7 հավելվածներում նշված կազմակերպություններում՝ անկախ այդ կազմակերպությունում գբաղեցրած պաշտոնից կամ կատարած աշխատանքից:».
- 4-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«15.4. Սույն կարգի 32-րդ կետում նշված համաձայնագրի՝ 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ մասնակից հանդիսացող պետության տարածքում 2017 թվականի հունվարի 1-ից հետո աշխատանքային գործունեության ժամանակահատվածն աշխատանքային ստաժում չի հաշվառվում:»:

- 5-րդ կետում «այն ժամանակահատվածը, որի համար, ըստ բազայի տվյալների, ապահովադիրը կատարել է սոցիալական վճարներ» բառերը փոխարինել «ժամանակահատվածը, բայց ոչ ավելի, քան բազայում առկա տեղեկատվությամբ սոցիալական վճար կատարած վերջին ամսաթիվը» բառերով.
- 4-րդ կետում և 40-րդ կետի 1-ին ենթակետում «Պետական պաշտոններ» բառերից հետո լրացնել «և պետական ծառայության պաշտոններ» բառերով.
- 2-րդ կետից հետո լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 30.3-րդ կետ.

«30.3. Մինչև 2022 թվականի հունիսի 1-ը նշանակված՝ կերակրողին կորցնելու դեպքում զինվորական կենսաթոշակի չափը 20 տարուց ավելի զինվորական ծառայության ստաժի դեպքում վերահաշվարկվում է ըստ կենսաթոշակի գործում առկա փաստաթղթերով հաշվարկված ստաժի՝ հաշվի առնելով օրենքի 22-րդ հոդվածի դրույթները: Եթե վերահաշվարկված կենսաթոշակի չափը ցածր է կենսաթոշակի նախկին չափից, ապա կենսաթոշակը վճարվում է նախկին չափով:»:

- 45-րդ կետի 4-րդ ենթակետում «հաշմանդամություն սահմանելու մասին

որոշումը վերադասության կարգով վերանայելու և անձին հաշմանդամ չճանաչելու մասին» բառերը փոխարինել «վերադասության կարգով կամ վերափորձաքննությամբ անձին հաշմանդամություն ունեցող անձ չճանաչելու մասին» բառերով.

- 46-րդ կետի 4-րդ ենթակետում «հասցեով հաշվառումից և մեկամսյա ժամկետում չի հաշվառվել» բառերը փոխարինել «հասցեի հաշվառումից» բառերով.
- 47-րդ կետում «քննչական կոմիտեի ծառայողի, հատուկ քննչական ծառայության ծառայողի» բառերը փոխարինել «քննչական կոմիտեում ինքնավար պաշտոնի, հակակոռուպցիոն կոմիտեում ինքնավար պաշտոնի, պետական եկամուտների կոմիտեի քննչական մարմնում ինքնավար պաշտոնի» բառերով.
- 5-րդ կետում`

ա.«Պետական պաշտոններ զբաղեցրած անձանց սոցիալական երաշխիքների մասին» բառերը փոխարինել «Պաշտոնատար անձանց գործունեության ապահովման, սպասարկման և սոցիալական երաշխիքների մասին» բառերով,

բ. 2-րդ ենթակետը «մահվան» բառից հետո լրացնել «(մահվան պետական գրանցման)» բառերով.

- 2-րդ և 68-րդ կետերը «մահվանից» բառերից հետո լրացնել «(մահվան պետական գրանցումից)» բառերով:

4. Որոշման N 3 հավելվածի 2-րդ կետի 4-րդ ենթակետում «պատճառով» բառից հետո լրացնել «կամ քրեական հետապնդումը դադարեցվել է քրեական դատավարության օրենսգրքով նախատեսված ռեաբիլիտացնող հիմքերից որևէ մեկով» բառերը:

5. Որոշման N 10 հավելվածի`

- 5-րդ կետի 4-րդ ենթակետը «աշխատանքային գրքույկը» բառերից հետո լրացնել «(եթե այն թվայնացված չէ), աշխատանքային գրքույկի կրկնօրինակը կամ դրա քաղվածքը` հաստատված նոտարական կարգով» բառերով.
- 1-ին կետի 3-րդ ենթակետում «Պետական պաշտոններ» բառերից հետո լրացնել «և պետական ծառայության պաշտոններ» բառերով.
- 21-րդ կետի 1-ին ենթակետում «զինծառայողին» բառից հետո լրացնել «մահացած կամ» բառերը.
- 28-րդ կետի 3-րդ ենթակետը «մահվան վկայականը» բառերից հետո լրացնել «(եթե քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման մարմիններից ստացված` մահվան ակտերի գրանցման վերաբերյալ տվյալներով անձի մահվան պետական գրանցումն առկա չէ)» բառերով:»:

6. Որոշումը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր` N 17 հավելվածով` համաձայն հավելվածի:

7. Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարին` սույն որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո` մեկ տարվա ընթացքում ապահովել «Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների աշխատողների կենսաթոշակային

ապահովության մասին» համաձայնագրին համապատասխան՝ անձանց կենսաթոշակի իրավունքի իրացման տեխնիկական ապահովումը՝ միջազգային պայմանագրերի կենսաթոշակային համակարգի տվյալների ԵՏՄ կենսաթոշակների շտեմարանի ստեղծումն ու գործարկումը:

8. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

Հավելված

«Հավելված N 17

ՀՀ կառավարության 2022 թվականի -----

N -Ն որոշման

2019 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 20-Ի «ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ՝ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿ ՆՇԱՆԱԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼՈՒ, ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿ ՆՇԱՆԱԿԵԼՈՒ (ՎԵՐԱՀԱՇՎԱՐԿԵԼՈՒ), ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԻ ՏԵՍԱԿԸ ՓՈԽԵԼՈՒ, ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԸ ՎՃԱՐԵԼՈՒ ԵՎ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԻ ԳՈՐԾ (ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ) ՎԱՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ, ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՏՎՈՂ ՍՏԱԺԸ ՀԱՇՎԱՐԿԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ, ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն հավելվածով սահմանվում են 2019 թվականի դեկտեմբերի 20-ի «Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների աշխատողների կենսաթոշակային ապահովության մասին» համաձայնագրին [այսուհետ՝ Համաձայնագիր] համապատասխան՝ կենսաթոշակ նշանակելու համար դիմելու, կենսաթոշակ նշանակելու (վերահաշվարկելու), կենսաթոշակի տեսակը փոխելու, կենսաթոշակ վճարելու և կենսաթոշակի գործ (փաստաթղթեր) վարելու կարգը, աշխատանքային կենսաթոշակի իրավունք տվող ստաժը հաշվարկելու կանոնները, կենսաթոշակի վճարման առանձնահատկությունները:
2. Համաձայնագրին համապատասխան՝ կենսաթոշակի իրավունքի իրացմանն առնչվող հարաբերությունները կարգավորվում են՝ Համաձայնագրով, Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի խորհրդի 2020 թվականի դեկտեմբերի 23-ի «Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների լիազորված մարմինների, իրավասու մարմինների և Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի միջև «Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների աշխատավորների կենսաթոշակային ապահովության մասին» 2019 թվականի դեկտեմբերի 20-ի համաձայնագրի նորմերի կիրառման հարցերով փոխգործակցության կարգին» [այսուհետ՝ Կարգ] կարգով, «Պետական կենսաթոշակների մասին» օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք), այլ իրավական ակտերով և սույն հավելվածով:

3. Սույն հավելվածի իմաստով աշխատավորի (ընտանիքի անդամի), կենսաթոշակային կուտակումների ժառանգի (իրավահաջորդի), մահվան պատճառով աշխատավորի (ընտանիքի անդամի) կողմից չստացված կենսաթոշակի ստացմանը հավակնող անձի (այսուհետ՝ բոլորը միասին՝ շահառու) ներկայացուցիչը՝

1) Օրենքով կենսաթոշակ նշանակելու, վերահաշվարկելու, տեսակը փոխելու, վճարելու, կենսաթոշակի վճարումը վերսկսելու, կենսաթոշակ ստանալու իրավունքը վերականգնելու, կենսաթոշակառուի մահվան պատճառով չվճարված կենսաթոշակի գումարը ստանալու համար Օրենքով գրավոր դիմում ներկայացնելու իրավունք ունեցող անձն է,

2) Համաձայնագրի անդամ պետության կենսաթոշակին հավակնող անձի դեպքում՝ այդ անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված՝ շահառուի շահերը ներկայացնող անձը:

4. Սույն հավելվածում օգտագործվող այլ հասկացություններ կիրառվում են Համաձայնագրով սահմանված իմաստներով:
5. Համաձայնագրին համապատասխան՝ Օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված կենսաթոշակի (այսուհետ՝ հայկական կենսաթոշակ) նշանակումն ու վճարումն ապահովում, կենսաթոշակի էլեկտրոնային գործը (փաստաթղթերը) հաշվառում և վարում է Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության միասնական սոցիալական ծառայությունը (այսուհետ՝ ծառայություն)՝ սույն հավելվածով սահմանված կարգով:
6. Համաձայնագրի նորմերի իրականացման նպատակով անդամ պետությունների իրավասու մարմինների հետ ծառայությունը համագործակցում է Կարգին համապատասխան:
7. Նշված փոխգործակցությունն իրականացվում է Եվրասիական տնտեսական միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգի օգտագործմամբ կենսաթոշակների նշանակման և վճարման համար անհրաժեշտ տեղեկությունների, ինչպես նաև Համաձայնագրի կիրառման համար նշանակություն ունեցող այլ տեղեկությունների փոխանակման միջոցով ընդհանուր գործընթացների իրականացման շրջանակներում: Նախքան ինտեգրված համակարգի օգտագործման անցնելը՝ սույն կետում նշված փոխգործակցությունն իրականացվում է թղթային տեսքով՝ Կարգի 3-րդ կետով սահմանված ֆորմուլյարները (այսուհետ՝ ֆորմուլյարներ), ինչպես նաև կենսաթոշակի նշանակման և վճարման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը փոխանակելու միջոցով:
8. Համաձայնագրի շրջանակներում իրավասու մարմինների միջև փաստաթղթերի առաքման ժամկետը չի ներառվում հայկական կենսաթոշակի իրավունքի իրացման նպատակով տարածքային բաժին ներկայացված կամ ստացված դիմումն ուսումնասիրելու և դրա մասին որոշում ընդունելու՝ Օրենքով սահմանված ժամկետների մեջ:
9. Համաձայնագրին համապատասխան՝ շահառուն կամ նրա ներկայացուցիչը Կարգի 1-ին հավելվածով հաստատված «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը (այսուհետ՝ «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյար) և անհրաժեշտ փաստաթղթերը, իսկ անդամ պետության կողմից հաշմանդամության կենսաթոշակ նշանակելու համար դիմելու դեպքում՝ նաև Կարգի 3-րդ հավելվածով հաստատված՝ «Բժշկական

հետազոտության մասին» ֆորմուլյարը (այսուհետ՝ «Բժշկական հետազոտության մասին» ֆորմուլյար) և բժշկական փաստաթղթերը ներկայացնում է ծառայության ցանկացած տարածքային կենտրոն:

10. Ֆորմուլյարներում լրացվում են դրանց ուղարկման նպատակներին լրացված բժշկական հետազոտություններին՝ համապատասխանող և կենսաթոշակի նշանակման ու վճարման ապահովման համար անհրաժեշտ դաշտերը: Ֆորմուլյարները լրացվում են ռուսերեն.

- «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը՝ շահառուի կամ նրա ներկայացուցչի կողմից,
- «Բժշկական հետազոտության մասին» ֆորմուլյարը՝ այն առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններ մատուցող բժշկական հաստատության կողմից, որտեղ շահառուն սահմանված կարգով գրանցված է,
- «Բժշկական հետազոտության մասին» ֆորմուլյարին կից ներկայացվող բժշկական փաստաթղթերը՝ այն բժշկական կազմակերպության կողմից, որն իրականացրել է բժշկական հետազոտությունը,
- Կարգի 2-րդ, 4-9-րդ հավելվածներով հաստատված ֆորմուլյարները՝ տարածքային բաժնի կամ անդամ պետությունների իրավասու մարմինների կողմից:

2. ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԻ ԳՈՐԾ (ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ) ՎԱՐԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

11. Համաձայնագրին համապատասխան՝ շահառուի կենսաթոշակի իրավունքն իրացվում է միջազգային պայմանագրերի կենսաթոշակային համակարգի տվյալների շտեմարանի (այսուհետ՝ ԵՏՄ կենսաթոշակների շտեմարան) միջոցով: ԵՏՄ կենսաթոշակների շտեմարանը ձևավորում և վարում է ծառայությունը:

12. ԵՏՄ կենսաթոշակների շտեմարանը ներառում է՝

1՝ հայկական կենսաթոշակ նշանակելու (վերահաշվարկելու), տեսակը փոխելու, կենսաթոշակի վճարումը վերսկսելու, կենսաթոշակ ստանալու իրավունքը վերականգնելու, մահվան պատճառով չստացված կենսաթոշակը ստանալու համար դիմելու դեպքում՝ Օրենքի 46-րդ հոդվածով սահմանված տվյալները, իսկ եթե հայկական կենսաթոշակի իրավունքը որոշվելու է Համաձայնագրի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված կարգով՝ նաև անդամ պետության տարածքում ձեռք բերված ստաժի վերաբերյալ տվյալները,

2՝ հայկական կենսաթոշակից բացի՝ Համաձայնագրի 2-րդ հոդվածի 2-րդ կետում նշված այլ անդամ պետության կենսաթոշակի լրացված լինելու դեպքում՝ շահառուի և նրա ներկայացուցչի (եթե դիմումը շահառուն չի ներկայացրել) տվյալները լրացնելու, ազգանունը, հայրանունը, անձը հաստատող փաստաթղթի սերիան, համարը, անձի նույնականացման համար անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված՝ անձնական (անհատական) համարը (հաշիվը)՝, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ձեռք բերված ստաժի վերաբերյալ տվյալները, եթե դրանք ուղարկվել են անդամ պետության իրավասու մարմնին՝ աշխատավորի ստաժը Համաձայնագրի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված կարգով հաշվարկելիս հիմք ընդունելու համար,

3) շահառուի կամ նրա ներկայացուցչի ներկայացրած «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարի, հաշմանդամության կենսաթոշակի դեպքում նաև «Բժշկական հետազոտության մասին» ֆորմուլյարի, անդամ պետության իրավասու մարմնից ստացված, անդամ պետության իրավասու մարմնին ուղարկած ֆորմուլյարների, դրանց կից փաստաթղթերի լուսապատճենները:

13. Տարածքային կենտրոնի՝ փաստաթղթեր ընդունող աշխատակիցը.

1□ շահառուի կամ նրա ներկայացուցչի կողմից տարածքային կենտրոն ներկայացված «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը, հաշմանդամության կենսաթոշակի դեպքում նաև «Բժշկական հետազոտության մասին» ֆորմուլյարը, անդամ պետության իրավասու մարմնից ստացված ֆորմուլյարները, դրանց կից փաստաթղթերը տեսաներաժում (սկանավորում) է և էլեկտրոնային լուսապատճենները մուտքագրում է ԵՏՄ կենսաթոշակների շտեմարան,

2□ համեմատում է շահառուի կամ նրա ներկայացուցչի կողմից տարածքային կենտրոն ներկայացված փաստաթղթերի և դրանց հիման վրա լրացրած «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյար ներմուծված տեղեկատվությունը և դրանց համընկնելու դեպքում իր ստորագրությամբ և տարածքային կենտրոնի կնիքով (առկայության դեպքում) հաստատում է «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյար ներմուծված տեղեկատվության ամբողջականությունը և ճշտությունը:

14. Հայկական կենսաթոշակ նշանակելու դեպքում կազմվում է կենսաթոշակի էլեկտրոնային գործ, որում պահվում են շահառուի կամ նրա ներկայացուցչի ներկայացրած կամ անդամ պետության իրավասու մարմնին ուղարկված կամ անդամ պետության իրավասու մարմնից ստացված ֆորմուլյարները, դրանց կից փաստաթղթերի (տեղեկությունների, տվյալների) լուսապատճենները:
15. Մինչև էլեկտրոնային ԵՏՄ կենսաթոշակների շտեմարան ձևավորելը և վարելը կազմվում է կենսաթոշակի թղթային գործ, որում կարվում են սույն հավելվածի 14-րդ կետում նշված ֆորմուլյարների և փաստաթղթերի (տեղեկությունների, տվյալների) լուսապատճենները:
16. Էլեկտրոնային ԵՏՄ կենսաթոշակների շտեմարան ձևավորելուց հետո տարածքային կենտրոնը տեսաներաժում (սկանավորում) է կենսաթոշակի թղթային գործում առկա փաստաթղթերի էլեկտրոնային լուսապատճենները և մուտքագրում ԵՏՄ կենսաթոշակների շտեմարան:

3. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆ ԻՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼԸ, ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆ ԻՐԱՑՆԵԼԸ

17. Ծառայությունը հայկական կենսաթոշակ նշանակում է Համաձայնագրի անդամ պետության այն քաղաքացուն, որի համար 2021 թվականի հունվարի 1-ից հետո Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ձևավորվում կամ ձևավորվել են կենսաթոշակային իրավունքներ (աշխատողը 2021 թվականի հունվարի 1-ից հետո Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ձեռք է բերել առնվազն 1 օրացուցային տարվա աշխատանքային ստաժ), աշխատողի (ընտանիքի անդամի) բնակության վայրը Համաձայնագրի որևէ անդամ պետությունն է և.

1□ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում աշխատողի ձեռք բերած աշխատանքային ստաժը □այսուհետ՝ հայկական ստաժ□ բավարար է հայկական կենսաթոշակ նշանակելու համար, սակայն բնակության վայրը անդամ պետությունն է կամ

2□ աշխատողի հայկական ստաժը բավարար չէ հայկական կենսաթոշակ նշանակելու համար, սակայն անդամ պետության տարածքում ձեռք բերված ստաժի հաշվառմամբ անձը ձեռք է բերում հայկական կենսաթոշակի իրավունք:

18. Այն դեպքում, երբ հայկական կենսաթոշակի իրավունքը պետք է որոշվի Համաձայնագրի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված կարգով, «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարում լրացվում է նաև անդամ պետության տարածքում աշխատավորի աշխատանքային ստաժի մասին տեղեկատվությունը՝ ըստ անհրաժեշտության կցելով մինչ կենսաթոշակային իրավունքների հաշվառման մասով տեղեկատվական համակարգերը շահագործման մեջ դնելն ընկած ժամանակահատվածում այդ անդամ պետության տարածքում աշխատանքային ստաժի մասին փաստաթղթերը:

19. Շահառուի կամ նրա ներկայացուցչի կողմից ներկայացված «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը, հաշմանդամության կենսաթոշակի դեպքում նաև «Բժշկական հետազոտության մասին» ֆորմուլյարը և կից բժշկական փաստաթղթերը, անդամ պետության իրավասու մարմնից ստացված «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը և փաստաթղթերը (տեղեկությունները, տվյալները) գրանցելու □ԵՏՄ կենսաթոշակների շտեմարան ներառելու□ օրվանից հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում ծառայությունն ընդունում է հետևյալ որոշումներից մեկը՝

- նշանակել հայկական կենսաթոշակ.
- նշանակել հայկական կենսաթոշակ և տեղեկացնել կենսաթոշակը վերահաշվարկելու համար լրացուցիչ փաստաթուղթ ներկայացնելու անհրաժեշտության մասին.
- մերժել հայկական կենսաթոշակ նշանակելը.
- մերժել հայկական կենսաթոշակ նշանակելը և տեղեկացնել ստաժը Համաձայնագրի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված կարգով հաշվարկելու համար անդամ պետության իրավասու մարմնին աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ հարցում կատարած լինելու մասին.
- մերժել հայկական կենսաթոշակ նշանակելը և տեղեկացնել հայկական կենսաթոշակ նշանակելու համար անդամ պետության իրավասու մարմնից անհրաժեշտ տեղեկատվություն ստանալու համար հարցում կատարած լինելու մասին:

20. Սույն հավելվածի 19-րդ կետում նշված որոշումներն ընդունվում են ներկայացված կամ ստացված ֆորմուլյարների, փաստաթղթերի (տեղեկությունների, տվյալների), պետական մարմինների, այդ թվում՝ ծառայության, կողմից վարվող բազաներում, այդ թվում՝ ԵՏՄ կենսաթոշակների շտեմարանում առկա տեղեկատվության հիման վրա:

21. Տարածքային բաժինն ընդունում է սույն հավելվածի 19-րդ կետի՝

- 1-ին ենթակետում նշված որոշումը, եթե ներկայացված կամ ստացված փաստաթղթերը (տեղեկությունները, տվյալները) և առկա տեղեկատվությունը բավարար են անձին հայկական կենսաթոշակ նշանակելու համար.
- 2-րդ ենթակետում նշված որոշումը, եթե ներկայացված կամ ստացված փաստաթղթերը (տեղեկությունները, տվյալները) և առկա տեղեկատվությունը բավարար են անձին հայկական կենսաթոշակ նշանակելու համար, սակայն առկա է հայկական ստաժում չհաշվառված ժամանակահատված.
- 3-րդ ենթակետում նշված որոշումը, եթե անձը չունի հայկական կենսաթոշակի իրավունք կամ անձն ունի Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից ֆինանսավորվող՝ Օրենքով կամ այլ օրենքներով սահմանված կենսաթոշակ ստանալու իրավունք կամ անձը հաշվառված չէ Համաձայնագրի որևէ անդամ պետությունում.
- 4-րդ ենթակետում նշված որոշումը, եթե ներկայացված կամ ստացված փաստաթղթերը (տեղեկությունները, տվյալները), առկա տեղեկատվությունը բավարար չեն անձին հայկական կենսաթոշակ նշանակելու համար, սակայն հայկական կենսաթոշակի իրավունքը Համաձայնագրի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված կարգով որոշելու համար առկա է անդամ պետության տարածքում աշխատելու մասին տեղեկատվություն, որը հաստատված չէ այդ անդամ պետության իրավասու մարմնի կողմից, այդ թվում՝ եթե «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարին կից Կարգի 4-րդ հավելվածով հաստատված «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյարը (այսուհետ՝ «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյար) անդամ պետության իրավասու մարմնի կողմից չի ուղարկվել կամ ուղարկվել է ոչ ամբողջական տեղեկատվությամբ.
- 5-րդ ենթակետում նշված որոշումը, եթե ներկայացված կամ ստացված փաստաթղթերը (տեղեկությունները, տվյալները) և առկա տեղեկատվությունը բավարար չեն անձին հայկական կենսաթոշակ նշանակելու համար, սակայն անհրաժեշտ է անդամ պետության իրավասու մարմնից ստանալ տեղեկատվություն, որն առկա չէ ներկայացված կամ ստացված փաստաթղթերում (տեղեկություններում, տվյալներում), այդ թվում, եթե «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարին կից Կարգի 2-րդ հավելվածով հաստատված «Տեղեկատվական թերթիկ» ֆորմուլյարը (այսուհետ՝ «Տեղեկատվական թերթիկ» ֆորմուլյար) անդամ պետության իրավասու մարմնի կողմից չի ուղարկվել կամ ուղարկվել է ոչ ամբողջական տեղեկատվությամբ:

22. Ընդունված որոշման մասին, որոշումն ընդունելուց հետո՝ 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում տարածքային բաժինը Կարգի 5-րդ հավելվածով հաստատված՝ «Ընդունված որոշման մասին ծանուցում» ֆորմուլյարը (այսուհետ՝ «Ընդունված որոշման մասին ծանուցում» ֆորմուլյար), իսկ հաշմանդամության կենսաթոշակի դեպքում՝ նաև աշխատողի հաշմանդամության խմբի, ժամկետի և պատճառի (աշխատանքային գործունեության ունակության սահմանափակման աստիճանի) սահմանման կամ սահմանման մերժման վերաբերյալ ընդունված որոշումը ուղարկում է.

- շահառուին կամ նրա ներկայացուցչին («Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարում նշված էլեկտրոնային փոստի հասցեին), եթե որոշումն ընդունվել է նրանց ներկայացրած «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարի հիման վրա.
- անդամ պետության իրավասու մարմին, եթե որոշումն ընդունվել է նրանից ստացված «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարի հիման վրա:

23. Հայկական կենսաթոշակ նշանակվում է ըստ Հայաստանի Հանրապետության բնակչության պետական ռեգիստրում առկա՝ անձի հաշվառման հասցեի մասին տվյալների (ճշտում է տարածքային կենտրոնը՝ ինքնաշխատ եղանակով) կամ անդամ պետությունում բնակության վայրի հասցեի՝ անկախ անդամ պետության կողմից կենսաթոշակ նշանակված լինելու հանգամանքից, հիմք ընդունելով «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը լրացնելու (դիմելու) օրը և Օրենքի 34-րդ հոդվածով սահմանված ժամկետները:
24. Անդամ պետության կողմից կենսաթոշակ նշանակելը և վճարելը, բնակության վայրը անդամ պետության տարածքում գտնվելը (այդ թվում՝ անդամ պետության տարածքի բնակության վայրի հասցեով բնակչության պետական ռեգիստրում հաշվառվելը) կամ բնակության վայրը փոխելը հիմք չէ հայկական կենսաթոշակ նշանակելը մերժելու կամ կենսաթոշակ վճարելը կամ կենսաթոշակ ստանալու իրավունքը դադարեցնելու համար:
25. Եթե տարածքային բաժինն ընդունում է սույն հավելվածի 19-րդ կետի 4-րդ և 5-րդ ենթակետում նշված որոշումը, ապա սույն հավելվածի 19-րդ կետում նշված ժամկետում ծառայությունը հարցում է ուղարկում այն անդամ պետության իրավասու մարմին, որի տարածքում աշխատողը ձեռք է բերել աշխատանքային ստաժ կամ որևէ ըստ առկա փաստաթղթերի (տեղեկատվության, տվյալների) կարող է տիրապետել հայկական կենսաթոշակ նշանակելու համար օրենսդրությամբ պահանջվող տեղեկատվությանը: Այս դեպքում ծառայությունն ուղարկում է՝

1□ Կարգի 6-րդ հավելվածով հաստատված «Հարցում» ֆորմուլյարը (այսուհետ՝ «Հարցում» ֆորմուլյար),

2□ ըստ անհրաժեշտության՝ շահառուի կամ նրա ներկայացուցչի ներկայացրած՝ փաստաթղթերի, այդ թվում՝ միևնույն կենսաթոշակային իրավունքների հաշվառման մասով տեղեկատվական համակարգերը շահագործման մեջ դնելն ընկած ժամանակահատվածում անդամ պետության տարածքում աշխատանքային ստաժի մասին փաստաթղթերի լուսապատճենները:

26. Աշխատավորի՝ իր տարածքում աշխատանքային ստաժի մասին հարցում ստացած անդամ պետության իրավասու մարմինը աշխատանքային ստաժն իր պետության օրենսդրությանը համապատասխան հաստատելու կամ ստաժի հաստատման անհնարինության մասին տեղեկացնում է Կարգի 4-րդ հավելվածով հաստատված՝ «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյարն ուղարկելու միջոցով:
27. Տեղեկատվություն տրամադրելու համար «Հարցում» ֆորմուլյարը

ստացած անդամ պետության իրավասու մարմինը ծառայությանը տեղեկատվությունը տրամադրում է Կարգի 2-րդ հավելվածով հաստատված «Տեղեկատվական թերթիկ» ֆորմուլյարն (այսուհետ՝ «Տեղեկատվական թերթիկ» ֆորմուլյար) ուղարկելու միջոցով:

28. Եթե աշխատանքային ստաժը հաստատելու կամ տեղեկատվություն տրամադրելու նպատակով տեղեկություններ, փաստաթղթեր ձեռք բերելու համար պահանջվում է լրացուցիչ միջոցառումների անցկացում, «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյարն ուղարկող՝ անդամ պետության իրավասու մարմինն այդ ֆորմուլյարում արտացոլում է միջանկյալ տեղեկատվություն՝ սպառիչ տեղեկատվություն պարունակող «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյար ուղարկելու պլանավորվող ժամկետների նշմամբ:
29. Եթե տարածքային բաժինն ընդունում է սույն հավելվածի 19-րդ կետի 4-րդ կամ 5-րդ ենթակետերում նշված որոշումներից մեկը և սույն հավելվածի 28-րդ կետում նշված հարցմանն ի պատասխան անդամ պետության իրավասու մարմնից ստացված սպառիչ տեղեկատվությունը բավարար է հայկական կենսաթոշակի իրավունքը որոշելու համար, ապա հայկական կենսաթոշակ նշանակելու (նշանակելը մերժելու) որոշումն ընդունվում է՝ հիմք ընդունելով «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը լրացնելու (դիմելու) օրը և Օրենքի 34-րդ հոդվածով սահմանված՝ կենսաթոշակ նշանակելու ժամկետները:
 - Հայկական կենսաթոշակի իրավունքը Համաձայնագրի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված կարգով որոշելիս հայկական կենսաթոշակի իրավունք տվող աշխատանքային ստաժում անդամ պետության տարածքում ձեռքբերված՝ Օրենքի 29-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված՝ այլ գործունեության ժամանակահատվածները հաշվի չեն առնվում:
31. Հաշմանդամության աշխատանքային կենսաթոշակը տարածքային կենտրոնը նշանակում է բժշկասոցիալական փորձաքննություն իրականացնող իրավասու պետական մարմնից ստացված՝ անձին հաշմանդամ ճանաչելու մասին վարչական ակտի (որոշման) քաղվածքի հիման վրա:
32. Հաշմանդամության աշխատանքային կենսաթոշակ նշանակելու համար անդամ պետության իրավասու մարմնից ստացած՝ «Բժշկական հետազոտության մասին» ֆորմուլյարը և բժշկական փաստաթղթերի լուսապատճենները ծառայությունը 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում ուղարկում է բժշկասոցիալական փորձաքննություն իրականացնող իրավասու պետական մարմին:
33. Շահառուի կամ նրա ներկայացուցչի ներկայացրած կամ անդամ պետության իրավասու մարմնից ստացված՝ «Բժշկական հետազոտության մասին» ֆորմուլյարի և բժշկական փաստաթղթերի լուսապատճենների հիման վրա բժշկասոցիալական փորձաքննություն իրականացնող իրավասու պետական մարմինն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և ժամկետներում աշխատողի հաշմանդամության խմբի, ժամկետի և պատճառի (աշխատանքային գործունեությամբ զբաղվելու կարողության սահմանափակման աստիճանի) սահմանման (սահմանման մերժման) մասին իր ընդունած վարչական ակտի (որոշման) քաղվածքը 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում ուղարկում է

ծառայություն:

34. Անձին հաշմանդամ ճանաչելու մասին վարչական ակտի քաղվածքի հիման վրա հաշմանդամության աշխատանքային կենսաթոշակ նշանակելու և կենսաթոշակ նշանակելը մերժելու վերաբերյալ իր որոշումը «Ընդունված որոշման մասին ծանուցում» ֆորմուլյարի միջոցով և աշխատողի հաշմանդամության խմբի, ժամկետի և պատճառի (աշխատանքային գործունեության ունակության սահմանափակման աստիճանի) սահմանման (սահմանման մերժման) մասին որոշումը ծառայությունը ուղարկում է՝

1) շահառուին կամ նրա ներկայացուցչին («Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարում նշված էլեկտրոնային փոստի հասցեին), եթե որոշումն ընդունվել է նրանց ներկայացրած «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարի հիման վրա.

2) անդամ պետության իրավասու մարմնին, եթե որոշումն ընդունվել է նրանից ստացված «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարի հիման վրա:

35. Աշխատավորին հաշմանդամություն ունեցող անձ ճանաչելու մասին որոշում ընդունելու համար լրացուցիչ բժշկական փաստաթղթերի պահանջի առաջացման դեպքում այդ մասին բժշկասոցիալական փորձաքննություն իրականացնող իրավասու պետական մարմինը տեղեկացնում է ծառայությանը՝ նշելով ստացման ենթակա լրացուցիչ բժշկական փաստաթղթերի (բժշկական հետազոտությունների) ցանկը: Ծառայությունը 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում ստացման ենթակա լրացուցիչ բժշկական փաստաթղթերի (բժշկական հետազոտությունների) ցանկն ուղարկում է «Բժշկական հետազոտության մասին» ֆորմուլյարն ուղարկած անդամ պետության իրավասու մարմին:

36. Լրացուցիչ բժշկական փաստաթղթերն անդամ պետության իրավասու մարմնից ստանալուց հետո՝ 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում ծառայությունը դրանք ուղարկում է բժշկասոցիալական փորձաքննություն իրականացնող իրավասու պետական մարմին:

37. Արտոնյալ պայմաններով, մասնակի, երկարամյա ծառայության աշխատանքային կենսաթոշակ նշանակելիս անդամ պետության տարածքում որոշակի մասնագիտությամբ կամ աշխատանքային որոշակի պայմաններով և կազմակերպություններում աշխատած ժամանակահատվածը (աշխատանքային ստաժը) արտոնյալ պայմաններով, մասնակի, երկարամյա ծառայության կենսաթոշակի իրավունք տվող աշխատանքային ստաժին չի գումարվում, սակայն հաշվի է առնվում ընդհանուր ստաժում:

38. Անդամ պետության իրավասու մարմնի կամ հաստատության (կազմակերպության) կողմից լրացվող ֆորմուլյարներում առկա տեղեկատվությունն ընդունվում է առանց լրացուցիչ փաստաթղթային հաստատման:

39. Մինչև 1992թվականի մարտի 13-ն ընկած ժամանակահատվածի համար անդամ պետությունում տրված՝ աշխատանքային ստաժի և (կամ) աշխատավարձի մասին տեղեկություններ պարունակող փաստաթղթերն ընդունվում են առանց հաստատումների, եթե դրանք լրացված կամ տրված են կարգին համապատասխան, որը գործել է դրանք լրացնելու կամ տալու օրվա դրությամբ:

40. Եթե մինչև 1992թվականի մարտի 13-ն ընկած ժամանակահատվածի համար անդամ պետությունում տրված՝ աշխատանքային ստաժի և (կամ) աշխատավարձի մասին տեղեկություններ պարունակող փաստաթղթերը լրացված կամ տրված են դրանք լրացնելու կամ տալու օրվա դրությամբ գործող կարգի խախտմամբ, ապա ստաժը հաստատելու համար անդամ պետության իրավասու մարմնին ուղարկվում է հարցում՝ առանց «Հարցում» ֆորմուլյար ուղարկելու կամ «Հարցում» ֆորմուլյար ուղարկելու միջոցով:
41. 1992 թվականի մարտի 13-ից հետո ընկած ժամանակահատվածի համար անդամ պետությունում տրված՝ աշխատանքային ստաժի և (կամ) աշխատավարձի մասին տեղեկություններ պարունակող փաստաթղթերը (անդամ պետության տարածքում աշխատանքային ստաժը) հաստատելու համար սույն հավելվածի 40-րդ կետում նշված կարգով հարցում է կատարվում այդ անդամ պետության իրավասու մարմնին:
42. Սույն հավելվածի 40-րդ և 41-րդ կետերում նշված հարցմանը անդամ պետության իրավասու մարմնը պատասխանում է «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյար ուղարկելու կամ առանց «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյար ուղարկելու՝ փոխանցելով իր տրամադրության տակ առկա տեղեկատվությունը, այդ թվում՝ կազմակերպություններից (հաստատություններից) ստացված տեղեկատվությունը (գործատուի տեղեկանքներ, արխիվի տված տեղեկանքներ և այլն):
43. Սույն հավելվածի 40-րդ և 41-րդ կետերում նշված՝ անդամ պետության իրավասու մարմնից ստացված հարցմանը ծառայությունը պատասխանում է սույն հավելվածի 41-րդ կետում նշված կարգով: Եթե Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ձեռք բերված ստաժը հաստատվում է՝
- արխիվային տեղեկանքներ կամ արխիվային տվյալներ (տեղեկություններ) պարունակող այլ փաստաթղթերով (այսուհետ՝ արխիվային փաստաթուղթ), ապա ուղարկվում են այդ փաստաթղթերը,
 - պետական մարմինների, այդ թվում՝ ծառայության, կողմից վարվող բազաների, ԵՏՄ կենսաթոշակների շտեմարանի տվյալներով, ապա պատասխանում է իր համար նախընտրելի եղանակով՝ «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյար ուղարկելու կամ առանց «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյար ուղարկելու միջոցով, անհրաժեշտության դեպքում կցելով արխիվային փաստաթղթերը:
44. 2021 թվականի հունվարի 1-ից հետո ընկած ժամանակահատվածում աշխատանքային ստաժը հաստատելու մասին հարցումներն ուղարկվում են «Հարցում» ֆորմուլյարի միջոցով, պատասխանվում են «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյար ուղարկելու միջոցով:
45. Անդամ պետության իրավասու մարմնից փաստաթղթերն (տեղեկությունները, տվյալները) ռուսերենից տարբեր՝ այլ լեզվով ստացվելու դեպքում այդ մասին և փաստաթուղթը հայերեն կամ ռուսերեն թարգմանությամբ՝ նոտարական վավերացմամբ ներկայացնելու անհրաժեշտության մասին տարածքային կենտրոնը տեղեկացնում է շահառուին կամ նրա ներկայացուցչին՝ «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարում նշված էլեկտրոնային փոստի հասցեին

հաղորդագրություն ուղարկելու միջոցով:

46. Սույն հավելվածի 45-րդ կետում նշված փաստաթղթերը կարող են հաշվի առնվել կենսաթոշակի իրավունքը որոշելիս, եթե շահառուն կամ նրա ներկայացուցիչը տարածքային բաժին է ներկայացրել դրանց՝ նոտարական կարգով վավերացված թարգմանությունը:
47. Եթե «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը շահառուն կամ նրա ներկայացուցիչը ներկայացրել է կամ անդամ պետության իրավասու մարմինն ուղարկել է հայկական կենսաթոշակը վերահաշվարկելու, կենսաթոշակի տեսակը փոխելու, կենսաթոշակի վճարումը վերսկսելու, կենսաթոշակ ստանալու իրավունքը վերականգնելու, մահվան պատճառով չստացված կենսաթոշակը ստանալու համար, ապա տարածքային բաժինը համապատասխան որոշումն ընդունում է սույն հավելվածի 19-րդ կետում նշված ժամկետում և այդ մասին տեղեկացնում է սույն հավելվածի 22-րդ կետով սահմանված ժամկետում և կարգով:
48. Հայկական կենսաթոշակ ստանալու իրավունքը դադարեցվում և վերականգնվում է, կենսաթոշակի վճարումը դադարեցվում և վերսկսվում է Օրենքի 41-րդ հոդվածով սահմանված կարգով՝ Հայաստանի Հանրապետության բնակության վայրի (հասցեի) հաշվառում ունենալու պահանջի փոխարեն կիրառելով Համաձայնագրի որևէ անդամ պետությունում հաշվառում ունենալու պահանջը: Համաձայնագրի որևէ անդամ պետությունում հաշվառում ունենալու մասին տեղեկատվությունը ծառայությունը ճշտում է՝ Հայաստանի Հանրապետության դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետության բնակչության պետական ռեգիստրի տվյալներով, անդամ պետության դեպքում՝ «Տեղեկատվական թերթիկ» ֆորմուլյար ուղարկելու միջոցով:
49. Հայկական կենսաթոշակի ավելի վճարված գումարներ հայտնաբերելու դեպքում ավել վճարված գումարները ծառայությունը հաշվարկում և հետ է գանձում (Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե վերականգնում, բռնագանձում) Օրենքով սահմանված կարգով: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ավելի վճարված գումարները գանձելու (Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե վերականգնելու, բռնագանձելու) անհնարինության դեպքում ծառայությունը ուղարկում է «Կենսաթոշակի ավելի վճարված գումարի պահման մասին» ֆորմուլյարն այն անդամ պետության իրավասու մարմին, որը Համաձայնագրի շրջանակներում կենսաթոշակ է վճարում՝ իր կողմից վճարող կենսաթոշակից պահում իրականացնելու համար: Այս դեպքում այդ անդամ պետության իրավասու մարմնի հետ փոխգործակցությունը կարգավորվում է Կարգով սահմանված կարգով:
50. Եթե նախորդ «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարով ներկայացված կամ ստացված տվյալների փոփոխության մասին ծանուցելու համար շահառուն կամ նրա ներկայացուցիչը ներկայացրել է կամ անդամ պետության իրավասու մարմինը ուղարկել է նոր «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյար, ապա ծանուցումն ընդունվում է ի տնօրինություն, իսկ դրա հիման վրա որևէ գործողություն կատարելու դեպքում այդ մասին տեղեկացնում է սույն հավելվածի 22-րդ կետով սահմանված ժամկետում և կարգով:
51. Հայկական կենսաթոշակ ստանալու իրավունք ունեցող կենսաթոշակառուի կամ նրա ներկայացուցչի՝ կենսաթոշակի

իրավունքին առնչվող տեղեկատվություն, այդ թվում՝ «Հարցում» ֆորմուլյարում նշված, ստանալու պահանջ առաջանալու դեպքում ծառայությունը «Հարցում» ֆորմուլյարի միջոցով հարցում է ուղարկում այն անդամ պետության իրավասու մարմին, որը կարող է տիրապետել այդ տեղեկատվությանը: Անդամ պետության իրավասու մարմինը պատասխանում է «Տեղեկատվական թերթիկ» ֆորմուլյար ուղարկելու միջոցով:

52. Անդամ պետության կենսաթոշակ ստացող կենսաթոշակառուի կամ նրա ներկայացուցչի՝ կենսաթոշակի իրավունքին առնչվող տեղեկատվություն ի հայտ գալու (հայտնաբերելու) դեպքում ծառայությունը «Տեղեկատվական թերթիկ» ֆորմուլյարի միջոցով այդ մասին տեղեկացնում է այն պետության իրավասու մարմին, որը վճարում է կենսաթոշակ:
53. Անդամ պետությունից Հայաստանի Հանրապետություն տեղափոխվելու (բնակության վայրը փոխելու) հիմքով հայկական կենսաթոշակը վերահաշվարկվում է նախկին բնակության վայրի պետությունում բնակության վայրը փոխելու հիմքով այդ պետությունում կենսաթոշակը վերահաշվարկելու կամ հայկական կենսաթոշակն այդ պետությունում չվճարելու օրվանից, եթե դիմումը ներկայացվել է այդ օրվանից հետո՝ երեք ամսվա ընթացքում: Այդ ժամկետից հետո դիմելու դեպքում կենսաթոշակը վերահաշվարկվում է դիմելու օրվանից:

4. ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԻՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼԸ, ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՍՏԱԺ ՀԱՍՏԱՏԵԼԸ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՍՏԱՑՎԱԾ ՀԱՐՑՄԱՆ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ

54. Եթե անձը տարածքային բաժին դիմել է միաժամանակ մի քանի անդամ պետությունների կենսաթոշակ նշանակելու և վճարելու համար, ապա յուրաքանչյուր անդամ պետության կենսաթոշակի համար լրացվում է առանձին «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյար:
55. «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարում լրացվում է աշխատավորի՝ այն անդամ պետության տարածքում ձեռք բերված աշխատանքային ստաժի մասին տեղեկատվությունը, որի կենսաթոշակին հավակնում է շահառուն կամ որի տարածքում ձեռք բերված ստաժը պետք է հաշվառվի կենսաթոշակի իրավունքը Համաձայնագրի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված կարգով որոշելիս: Այս դեպքում, ըստ անհրաժեշտության, կցվում են մինչ կենսաթոշակային իրավունքների հաշվառման մասով տեղեկատվական համակարգերը շահագործման մեջ դնելն ընկած ժամանակահատվածում այդ անդամ պետության տարածքում աշխատանքային ստաժի մասին փաստաթղթերը:
 - «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարին կից ներկայացվում են այն անդամ պետության օրենսդրությամբ նախատեսված անհրաժեշտ փաստաթղթերը, որի կենսաթոշակին հավակնում է շահառուն:
57. Շահառուի կամ նրա ներկայացուցչի տարածքային կենտրոն ներկայացրած «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը և փաստաթղթերը գրանցելու ըԵՏՍ կենսաթոշակների շտեմարան ներառելու օրվանից հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում տարածքային կենտրոնը անդամ պետության իրավասու մարմին, որի կենսաթոշակին

հավակնում է շահառուն, ուղարկում է՝

- 1) տարածքային կենտրոնի աշխատակցի կողմից սույն հավելվածի 13-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված կարգով հաստատված «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը և ներկայացված փաստաթղթերի լուսապատճենները կամ Կարգով նախատեսված դեպքերում՝ բնօրինակ փաստաթղթերը.
- 2) «Տեղեկատվական թերթիկ» ֆորմուլյարը (այն դեպքում, երբ ուղարկելու օրվա դրությամբ ծառայությունը տիրապետում է այլ անդամ պետության իրավասու մարմին տրամադրման ենթակա տեղեկատվության).
- 3) «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյարը (ուղարկելու օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում աշխատավորի ձեռք բերած և հաստատված աշխատանքային ստաժի մասով, եթե այն անհրաժեշտ է տրամադրել կենսաթոշակի իրավունք անդամ պետության իրավասու մարմին՝ վերջինիս կողմից Համաձայնագրի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված կարգով շահառուի կենսաթոշակի իրավունքը որոշելու համար).
- 4) «Բժշկական հետազոտության մասին» ֆորմուլյարը և բժշկական փաստաթղթերի լուսապատճենները (հաշմանդամության կենսաթոշակի համար դիմելու դեպքում):

58. Եթե «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը շահառուն կամ նրա ներկայացուցիչը ներկայացրել է անդամ պետության նշանակված կենսաթոշակը վերահաշվարկելու, կենսաթոշակի տեսակը փոխելու, կենսաթոշակի վճարումը վերսկսելու (վերականգնելու), մահվան պատճառով չստացված կենսաթոշակը ստանալու համար, ապա «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարը և կից փաստաթղթերի լուսապատճենները, իսկ Կարգով նախատեսված դեպքերում՝ բնօրինակ փաստաթղթերը, 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում տարածքային կենտրոնը ուղարկում է այդ անդամ պետության իրավասու մարմին:

- Կենսաթոշակի իրավունքի իրացմանն առնչվող՝ իր ընդունած որոշման մասին անդամ պետության իրավասու մարմինը ծառայությանը տեղեկացնում է «Ընդունված որոշման մասին ծանուցում» ֆորմուլյարը, իսկ հաշմանդամության կենսաթոշակի դեպքում՝ նաև աշխատողի հաշմանդամության խմբի, ժամկետի և պատճառի (աշխատանքային գործության ունակության սահմանափակման աստիճանի) սահմանման կամ սահմանման մերժման վերաբերյալ ընդունված որոշումն ուղարկելու միջոցով:

60. Անդամ պետության իրավասու մարմնից ստանալու օրվանից հետո՝ 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում «Ընդունված որոշման մասին ծանուցում» ֆորմուլյարը, իսկ հաշմանդամության կենսաթոշակի դեպքում՝ նաև աշխատողի հաշմանդամության խմբի, ժամկետի և պատճառի (աշխատանքային գործունեության ունակության սահմանափակման աստիճանի) սահմանման կամ սահմանման մերժման վերաբերյալ ընդունված որոշումը ծառայությունն ուղարկում է շահառուի կամ նրա ներկայացուցչի էլեկտրոնային փոստին:

61. Աշխատանքային ստաժը հաստատելու համար «Հարցում» ֆորմուլյարը և փաստաթղթերն անդամ պետության իրավասու մարմնից ստանալու դեպքում 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում ծառայությունը ֆորմուլյարն ուղարկած անդամ պետության իրավասու մարմնին «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյար ուղարկելու միջոցով տեղեկացնում է՝

- աշխատանքային ստաժը հաստատելու մասին (եթե Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ձեռք բերված աշխատանքային ստաժը հաստատվել է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով).
- ստաժի հաստատման անհնարինության մասին.
- աշխատանքային ստաժի հաստատման համար լրացուցիչ միջոցառումների անցկացման (արխիվային փաստաթղթերի, տեղեկությունների ձեռք բերման) անհրաժեշտության մասին՝ սպառիչ տեղեկատվություն պարունակող «Աշխատանքային ստաժի մասին» ֆորմուլյար ուղարկելու պլանավորվող ժամկետների նշմամբ:

62. Տեղեկատվություն տրամադրելու համար «Հարցում» ֆորմուլյարը և փաստաթղթերն անդամ պետության իրավասու մարմնից ստանալու դեպքում 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում ծառայությունը ֆորմուլյարն ուղարկած անդամ պետության իրավասու մարմնին «Տեղեկատվական թերթիկ» ֆորմուլյար ուղարկելու միջոցով՝

- տրամադրում է պահանջվող տեղեկատվությունը.
- տեղեկացնում է տեղեկատվության տրամադրման անհնարինության մասին (համապատասխան նշումը կատարում է ֆորմուլյարի 15-րդ կետում).
- տեղեկացնում է տեղեկատվության տրամադրման համար լրացուցիչ միջոցառումների անցկացման (արխիվային փաստաթղթերի, տեղեկությունների ձեռք բերման) անհրաժեշտության մասին՝ սպառիչ տեղեկատվություն պարունակող «Տեղեկատվական թերթիկ» ֆորմուլյար ուղարկելու պլանավորվող ժամկետների նշմամբ (համապատասխան նշումը կատարում է ֆորմուլյարի 15-րդ կետում):

63. Եթե իր ուղարկած «Բժշկական հետազոտության մասին» ֆորմուլյարին և բժշկական փաստաթղթերի լուսապատճեններին ի պատասխան անդամ պետության իրավասու մարմնից ծառայությունն ստանում է աշխատավորի հաշմանդամության սահմանման մասին որոշումն ընդունելու համար լրացուցիչ բժշկական փաստաթղթեր տրամադրելու պահանջ, ապա ծառայությունն այդ մասին 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնում է աշխատողին՝ նրա էլեկտրոնային փոստին ուղարկած հաղորդագրության միջոցով:

64. Շահառուի կամ նրա ներկայացուցչի ներկայացրած լրացուցիչ բժշկական փաստաթղթերի լուսապատճենները 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում ծառայությունը ուղարկում է անդամ պետության իրավասու մարմնին:

5. ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿ ՎՃԱՐԵԼԸ

- Հայկական կենսաթոշակը ծառայությունը հաշվարկում է դրամով և

վճարում է.

1□ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում (կենսաթոշակը նշանակված է ըստ Հայաստանի Հանրապետության բնակչության պետական ռեգիստրում առկա՝ անձի հաշվառման հասցեի)՝ Օրենքի 15-րդ հոդվածով սահմանված կարգով հաշվարկված չափով՝ ԽՍՀՄ-ի, մինչև 2022 թվականը՝ Հայաստանի Հանրապետության և մինչև 2017 թվականի հունվարի 1-ը՝ անդամ պետության տարածքներում ձեռք բերած ստաժի (ներառյալ նշված ժամանակահատվածներում համապատասխան պետությունների տարածքներում Օրենքի 29-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված՝ այլ գործունեության ժամանակահատվածների) համար.

2□ Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս (կենսաթոշակը նշանակված է ըստ անդամ պետության բնակչության վայրի հասցեի)՝ Օրենքի 15-րդ հոդվածով սահմանված կարգով 2021 թվականի հունվարի 1-ին և դրանից հետո ձեռքբերված հայկական ստաժի հաշվարկված՝ կենսաթոշակի աշխատանքային մասի չափով:

66. Համաձայնագրին համապատասխան՝ կենսաթոշակը վճարվում է նախորդ եռամսյակի համար՝ մինչև այդ եռամսյակին հաջորդող եռամսյակի երրորդ ամսվա 1-ը:
67. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հայկական կենսաթոշակը, չվճարված կենսաթոշակի գումարը վճարվում Օրենքով սահմանված կարգով:
68. Անդամ պետությունից ստացված կենսաթոշակը, չվճարված կենսաթոշակի գումարը Հայաստանի Հանրապետության տարածքում առաքվում (վճարվում) է դրամով, կանխիկ կամ անկանխիկ եղանակով՝ հայկական կենսաթոշակը վճարելու՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:
69. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կենսաթոշակը վճարվում է՝
 - անկանխիկ եղանակով վճարվում է բանկի միջոցով՝ «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարի 10-րդ կետում նշված՝ Հայաստանի Հանրապետությունում գործող բանկի բանկային հաշվին փոխանցելու միջոցով.
 - կանխիկ եղանակով՝ «Դիմում-հարցաթերթ» ֆորմուլյարում նշված՝ Հայաստանի Հանրապետությունում բնակչության վայրի հասցեով:
70. Հայկական կենսաթոշակը, չվճարված կենսաթոշակի գումարը Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս վճարվում է կենսաթոշակառուի բնակչության վայրի անդամ պետության իրավասու մարմնի միջոցով, որը կենսաթոշակն առաքում է այդ անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և դրամական միավորով:
71. Անդամ պետության իրավասու մարմնից «Կենսաթոշակի ավելի վճարված գումարի պահման մասին» ֆորմուլյարը ստանալու դեպքում ծառայությունը քննարկում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հայկական կենսաթոշակից պահումներ կատարելու հարցը: Ընդունած որոշման մասին 5

աշխատանքային օրվա ընթացքում «Ընդունված որոշման մասին ծանուցում» ֆորմուլյարն ուղարկվում է «Կենսաթոշակի ավելի վճարված գումարի պահման մասին» ֆորմուլյար ուղարկած անդամ պետության իրավասու մարմնին:[]: